

необхідних заходів щодо зниження розміру можливих несприятливих наслідків, що істотно поліпшить результати господарської діяльності підприємства в цілому.

Джерела та література:

1. Бланк И. А. Управление финансовыми рисками / И. А. Бланк. – К. : НИКА – ЦЕНТР, 2005. – 600 с.
2. Вітлінський В. В. Ризикологія в економіці та підприємстві : монографія / В. В. Вітлінський, Г. І. Великоіваненко. – К. : КНЕУ, 2004. – 480 с.
3. Внукова Н. М. Економічна оцінка ризику діяльності підприємств: проблеми теорії та практики : монографія / Н. М. Внукова, В. А. Смоляк. – Х. : ІНЖЕК, 2006. – 184 с.
4. Гольцяева Л. А. Алгоритм управління фінансовими ризиками розвитку підприємства / Л. А. Гольцяева // Управління розвитком. – Х. : ХНЕУ, 2010. – № 20 (96). – С. 171-173.
5. Гольцяева Л. А. Сценарний підхід к моделюванню непредвиденных рисковх ситуаций на підприємстві / Л. А. Гольцяева // Розвиток України в ХХІ ст. : економічні, соціальні, екологічні, гуманітарні та правові проблеми : зб. наук. праць міжн. наук.-практ. конф. – Вінниця : ВТЕІ КНТУ, 2010. – Ч. 2. – С. 19-25.
6. Линдгрэн М. Сценарное планирование для разработки бизнес-стратегии / М. Линдгрэн, Х. Бандхольд; [пер. с англ.]. – М. : ЗАО «Олимп-Бизнес», 2009. – 256 с.
7. Решетняк Е. И. Планирование и контроль на предприятии : [Электронный ресурс] / Е. И. Решетняк. – Режим доступа : <http://www.nua.kharkov.ua>.
8. Рогов М. А. Риск-менеджмент : монографія / М. А. Рогов. – М. : Финансы и статистика, 2001. – 120 с.
9. Устенко О. Л. Теория экономического риска : монографія / О. Л. Устенко. – К. : МАУП, 1997. – 164 с.
10. Юдицкий С. А. Сценарный подход к моделированию поведения бизнес-систем / С. А. Юдицкий. – М. : СИНТЕГ, 2001. – 112 с.

Горлаков О.С., Ткаченко К.С.

УДК 336.6

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ

Страховання є послугою, яку надають за певну платню за цінами, що покривають витрати і приносять прибуток, а економічний простір, на якому реалізуються операції з купівлі-продажу цієї послуги, є страховим ринком. Страховання – одна із галузей економіки України, що досить динамічно розвивалася. Обсяги операцій на ринку страхових послуг неухильно зростають – майже на 50 % щороку. В подальшому прогнозується неухильне зростання ринку реального страхування – не менш як на 20 % щорічно. На рівні розвитку страхування розвивається і людство, з'являються нові ризики та нові види страхування. [2].

На сучасному етапі розвитку страхового ринку з'являються все більш досконалі послуги. Одними з яких є : техногенне страхування, екологічне страхування та страхування туристів[3].

Техногенне страхування можна визначити як страхування майна юридичних чи фізичних осіб, особисте страхування та страхування відповідальності за шкоду, яка була завдана громадянам та юридичним особам внаслідок настання аварійного випадку, тобто надзвичайних ситуацій.

Ступінь розвитку цього виду страхування залежить від наступних показників: кількість людей, які загинули внаслідок техногенних збитків; кількість дітей до 10 років і вагітних жінок, які постраждали внаслідок техногенного виклику; кількість людей, які втратили працездатність на коротко- і довгостроковий термін; загальна кількість людей, яким було завдано техногенних збитків; вартість матеріальних цінностей, споруд, будівель, що були пошкоджені або зруйновані внаслідок техногенного виклику.

Екологічне страхування – це різновид страхування цивільної відповідальності власників або користувачів об'єктів підвищеної екологічної небезпеки у зв'язку з імовірним аварійним забрудненням довкілля та заподіянням шкоди життєво важливим інтересам третіх осіб, який передбачає часткову компенсацію збитків потерпілим. Загалом, розвиток ринку екологічного страхування гальмується слабкими можливостями добровільного страхування, браком надійних і загальноприйнятих методик оцінки ризику та розрахунку можливої шкоди, низькою потужністю самого ринку, що не дає змоги здійснювати страхування небезпечних та значних за величиною екологічних ризиків.

Страховання громадян, що виїжджають за кордон, є в Україні порівняно новим видом страхування, що активно розвивається. Його виникнення пов'язане зі зміною способу життя вітчизняних громадян і значним збільшенням кількості закордонних поїздок. Основними чинниками розвитку туристського напрямку страхування є його масовість, оскільки обов'язкова наявність страхового поліса у туристів визначена законодавством, та формування іміджу страхової компанії, який сприяє залученню клієнтів з інших видів страхування. Ці передумови сприяють не тільки кількісному поширенню страхових продуктів даного виду, але і їх якісному наповненню у вигляді страхових інновацій [4].

Джерела та література:

1. Закон України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" // Відомості Верховної Ради. – 2002. – № 1.
2. Говорушко Т. А. Страхові послуги : навч. посіб. / Т. А. Говорушко. – К. : Центр навч. літ-ри, 2005. – 400 с.

3. Розпорядження Кабінету Міністрів України "Про схвалення Концепції розвитку страхового ринку України до 2010 року" від 23 серпня 2005 р. № 369-р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
4. Фурман В. М. Розвиток нових технологій у страхуванні / В. М. Фурман // Фінанси України. – 2005. – № 2. – С. 135-145.

Жолнерчик Г.Ю.

УДК 336

ЛІЗИНГОВЕ ФІНАНСУВАННЯ ОНОВЛЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку економіки застосування лізингового механізму є однією з важливих форм розвитку інвестиційної діяльності підприємств. Ефективність цієї діяльності залежить від обґрунтування обсягу фінансування основних засобів підприємств за допомогою лізингу та умов лізингових компаній.

Зауважимо, що лізингові угоди підприємств з лізинговими компаніями є ризикованими. Ризик таких угод пов'язаний перш за все з двома складовими: вартістю фінансування основних засобів підприємства за допомогою лізингу та ефективністю лізингових інвестицій. Тому підприємство, обираючи шлях оновлення основних засобів виробництва через лізингове фінансування, повинно визначити, яку частину основних засобів доцільно взяти у лізинг на певний термін часу, щоб щомісячні лізингові платежі сприяли платоспроможності підприємства.

Для визначення вартості основних засобів виробництва, які доцільно інвестувати через лізинг, може бути розрахований інтегральний показник щодо фінансового стану підприємства.

Фінансовий аналіз дозволяє визначити систему показників фінансового стану, кожен з яких має свою граничну межу, на основі якої робиться висновок щодо платоспроможності підприємства. Рівень показників фінансового стану дуже важко узгодити між собою, щоб зробити остаточні висновки. У цьому випадку необхідно використовувати математичні методи, які дадуть можливість визначити інтегральний показник фінансового стану підприємства.

Аналіз досліджень та публікацій. Проблему побудови дискримінантної функції та визначення на її основі інтегрального показника досліджували та вивчали такі закордонні науковці як Fitzpatrick (1932), Beaver (1966), Altman (1968), Deakin (1972), Blum (1974), Altman et al. (1977), El Hennawy and Morris (1983). З числа вітчизняних фахівців, які розглядали вказані питання необхідно назвати Р.А.Калюжного, Т.С.Клебанову, О.О. Терещенко, О.І.Омельченко, Т.О.Терещенко.

Невирішені частини проблеми. Вченими-науковцями досліджується концептуальний підхід до побудови дискримінантної функції, яка на базі визначених характеристик і правил дозволяє віднести підприємства до того чи іншого рівня платоспроможності. Але, разом з тим питання використання інтегрального показника фінансового стану підприємства для вибору частки основних засобів виробництва, які доцільно оновити через лізинг залишаються недостатньо вивченими.

Метою дослідження є вивчення питання про можливість використання інтегрального показника фінансового стану підприємства для визначення обсягу основних засобів виробництва через лізингове фінансування.

Основні результати дослідження. Побудова дискримінантної функції здійснюється на основі дискримінантного аналізу економетрики. За допомогою дискримінантного аналізу визначаються інтегральні показники фінансового стану, які дозволять віднести підприємство до певної групи. Тобто, на основі отриманого інтегрального показника можна розрахувати рівень фінансового стану підприємства, який дозволить визначити ризик лізингового фінансування оновлення певної частини основних засобів виробництва.

Першим етапом для побудови дискримінантної функції є формування вихідної сукупності спостережень. Оскільки предметом дослідження є лізингове фінансування десяти швейних підприємств легкої промисловості України, то вихідна сукупність спостережень буде включати сукупність саме цих десяти вибірових підприємств. В якості класифікаційних ознак, на основі яких провадиться класифікація суб'єктів господарювання, обрані показники фінансового стану. Відомо, що кількісні значення показників фінансового стану змінюються в часі. Враховуючи ці особливості динаміки та вибірову кількість швейних підприємств, вихідна сукупність спостережень була сформована за чотири роки: 2006, 2007, 2008, 2009, тобто вона включає систему показників фінансового стану кожного підприємства за чотири роки і описується матрицею розміром 40 x 5.

Загальний вигляд дискримінантної моделі має такий вигляд:

$$Z = \beta_1 K_e + \beta_2 K_m + \beta_3 K_{st} + \beta_4 K_{av} + \beta_5 K_{da},$$

де K_e – вектор коефіцієнтів поточної ліквідності;

K_m – вектор коефіцієнтів маневреності власних коштів;

K_{st} – вектор коефіцієнтів фінансової стійкості;